

Posudek na bakalářskou práci Karoliny Srncové, „*Voyage d Outremer*“ *Bertrandona de la Broquière jako historický pramen*, Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta , Ústav českých dějin, Praha 2011, 124 stran, obrazové přílohy.

Karolina Srncová připravovala svoji bakalářskou práci v pravidelém česko-francouzském historickém semináři, kam zapadá jednak důrazem na systematické zkoumání česko-francouzských vztahů v minulosti, jednak badatelským zaměřením na dosud nezpracované zmínky o českých zemích a jejich panovnících ve francouzsky psaných pramenech. V rámci tohoto semináře měla Karolina Srncová možnost konzultovat téma s předními odborníky, především prof. Jacquesem Paviotem, prof. Bertrandem Schnerbem, prof. Philippem Contaminem a Dr. Julienem Loiseauem.

Karolina Srncová prokázala při zpracování tématu vynikající jazykové znalosti (základní text je psán ve střední francouzštině) a cit pro využití specifického typu pramene, tj. literárně zaměřeného cestopisu hraničícího místy se subjektivními zápisky rázu pamětí.

Půdu k dalším analýzám si autorka bakalářské práce připravila kapitolami věnovanými Bertrandonově životní dráze, okolnostem sepsání relace a shrnutí dnešního stavu bádání (rukopisy, edice, sekundární literatura). V rámci těchto úvodních kapitol zvláště oceňuji oddíl nazvaný Karolinou Srncovou *Outremer-Země na východě* (s. 33-48), kde se vyrovnala s obtížným geografickým zakotvením Bertrandonova spisu.

Autorka bakalářské práce si uvědomila, že podmínkou citlivého využití literárního pramene je charakteristika jeho stylu a adekvátního žánrového zařazení. Právě v tomto smyslu představuje spis Bertrandona de la Broquière poměrně obtížný problém. Středověký cestopis se vymykal dnešním literárním typologiím a pokus vytyčit přísnou hranici mezi poutnickou

příručkou, praktickým cestovním průvodcem a osobně laděnými zápisky končíva zákonitě nezdarem.

Do jádra práce včlenila Karolina Srncová poměrně hojně a v některých případech i rozsáhlé úryvky, což je však postup obhajitelný, zejména v celkovém kontextu jejího tématu. Vyzdvihnout je ostatně třeba fakt, že cituje na základě vlastních překladů z edice originálního středofrancouzského textu, nikoli podle nedávné edice převedené do moderní francouzštiny. Autorka bakalářské práce si je ostatně relativní četnosti citací vědoma (viz s. 91) a přesvědčivě ji zdůvodňuje snahou ukázat celou širší informační struktury, využitelné na základě kladení adekvátních a rozmanitých otázek.

Za nejpřínosnější část práce Karoliny Srncové pokládám kapitolu nazvanou Rozbor Bertrandonovy zbožnosti. Tato problematika je pro pochopení díla o to závažnější, že on sám cíl své cesty označoval jako „*pout' do Jeruzaléma*“. Náboženské problematice však věnuje relativně malý prostor, při popisu poutních míst dokonce pohled křesťana tu a tam ustupuje zvědavému pohledu etnografa. Samotný Jeruzalém ztrácí charakter „magnetického pólu“ vlastního většině soudobých relací. Jako mimořádný hodnotí autorka Bertrandonův zájem seznámit se s islámem jakožto s cizím náboženstvím, součástí odlišné myšlenkové soustavy a hlavně odlišné civilizace. Přestože nepochybuje, že s nevěřícími je třeba bojovat, díky osobní zkušenosti vnímá jednotlivé muslimy také jako individua, jejichž přátelství si v některých případech váží.

Specifický charakter studovaného pramene podtrhla Karolina Srncová v části nazvané Přijetí odlišnosti-od kulturní konfrontace ke kulturní toleranci (s. 102-106), kde podle mého názoru oprávněně položila důraz na rys, neobvyklý v kontextu dvorského písemnictví 15. století: jistou formu tolerance vůči odlišnosti civilizační a náboženské. Pro hlubší poznání ohlasu českých dějin v zahraničních pramenech představuje metodologický i faktografický

přínos podkapitola nazvaná Bertrandonova reflexe husitství, s nímž byl konfrontován zejména při pobytu u dvora Albrechta Habsburského.

Karolina Srncová si uvědomuje složitost výpovědi studovaného pramene, přesto či právě proto jí kladu otázku, na kterou může odpovědět při diskusi během obhajoby bakalářské práce: do jaké míry autorce připadá oprávněné hovořit v případě Bertrandonovy Zámořské cesty o pamětech?

Závěrem: Karolina Srncová prokázala, že zvládla zásady kritické práce s prameny a rozsáhlou, především cizojazyčnou literaturou. Dospěla k jasně formulovaným, osobitým a z hlediska odborného plně přijatelným tezím. Práce je napsána kultivovaným a svěžím stylem. Nejen rozsahem, ale i mnoha dalšími kritérii by podle mého názoru splňovala i nároky kladené na magisterské práce. Bakalářskou práci Karoliny Srncové tedy rád doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnotit ji jako výbornou.

V Praze dne 12. 6. 2011

Doc. PhDr. Martin Nejedlý, Dr.